אנגעפירט פון ליבע זיסער

דעה ערשטער שניי

פון רחל ארלאוו

(קלאם ב' פאלקס שול פון א. נ. א. פ.)

געה איך מיר פון שול ארויס,
לויף איך באלד ארײן אין הויז
און זאג דער מאמע: קוק, עס שנייט!
דאס ערשטע שנייעלע שוין נעהט!

מיין קלײנע שוועסטער לויפט נאך מיר,
און זי שרײט נאך פון דער טיר:
— מאמע, מאמע ס'נעהט א שניי,
אלע אין דרויסן ווײַס אזוי.

רוף איך: מאמע, קום אין נאם!
וועסט מיט אונז דארט האבן שפאם.
זײַנען באלד מיר אויפ'ן שניי
מיט נעפֿילדער און נעשרײַ.

קוילען שניי

פון ליבע זיסער

קוילען שניי
פֿליהען זיי
ווען מען ווארפט זיי
אט אזוי.

קוילען שניי
טוען ווײַ,
ווען זיי טרעפען
אין פנים — אוי!

גולם שניי!
גלייך נאר שטײַ,
ווען מען מאכט
פון דיר א גוי.

ווער קען עס?

נומער 111. א חשבון

מאכט א חשבון באנוצענדיג דריי מאל בלויז דעם ציפער "4" און עס זאל זיך באקומען 20.

נומער 112. אותיות אויפנאכט

אין 16 קעסטלאך (4 אויף 4) שטעלט דריין די אותיות: א, א, ה, י, י, ל, ל, נ, נ, ע, ע, פ, ר, ש, ש. אזוי אז —

אין דער ערשטער שורה פון רעכטס צו לינקס און פון אויבען אראפ זאל זיך באקומען — ניט ריכטיג.

אין דער 2-טער — צו יענעם פלאץ.
אין דער 3-טער — אן אלטער מר. ויקאלישער אינסטרומענט.
אין דער 4-טער — ניך.

נומער 113. גלגולים.

אין 5 מאל (ענדערט יעדעם מאל אין אות אין ווארט און עס זאל זיך באקומען אן אנדער אידיש ווארט) מאכט פון רעגען — גיסט.

ענטפערס

נומער 108. א חשבון
839 שטודלען

צעטיילט 839 אויף 2, 3, 4... און אזוי ביז 8 און יעדעס מאל וועט אייך בלייבען מיט איינע וועניגער ווי אויף וויפיעל איהר טיילט.

געטראפען האט:
יצחק וויסמאן (דעטראיט, מיש.)

נומער 109. אותיות אויפנאכט.

פ	א	ל
א	נ	י
ל	י	ד

געטראפען האבען:
בעפי פֿעלדמאן, שרה פרידמאן, מיני פּושקאוו, יצחק וויסמאן (דעטראיט) מאיר עטקין.

נומער 110. — רעטעניש

א זעק

געטראפען האבען:
מיני פּושקאוו, שרה פרידמאן.

אמאל איז בעזונד

פון ליבע זיסער

אמאל איז נעזונט א פיקסעל. וואם א ביס געטאן און זיך באלעקט: — אוי, עס איז גוט, א מחיה! זאג זשע מיר, ווי טייער?

ענטפערט דער בער:
— א פיקסעל, וואם שיסט, קרינט עס נאר אומזיסט.

נעהמט פיקסעל מיט זיין ביקסעל, שלעפט מיט זיין עק און נעהט אהין אוועק.

קריכט ער ארויף אויפ'ן פֿלויט און האט אויסגעשאפען אלע רעטיכער טויט.

נאר פלוצים איז א הונט ארויסגעשפרונגען, וואם צו היטען האט מען איהם נעדונגען, און האט אויפ'ן קול זיך צוריק בילט.

פיקסעל האט זיין הונגער נאך ניט געשטילט, אבער עס איז איהם באפאלען אזא שרעק, אז ער איז מיט אמאל אראפ־געשפרונגען און אוועק.

מיינעניס

פון אריה גאלדבלאט
(האמיל־טאנער ת"ת)

פון שטענדיג אן האט איך זעהר פֿרייט מיין האנט.

מיין מאמע האט דערהערט דעם קלאפ און זי האט זיך דערשראקען. געקומען צו־ליפען און זיך נאך מעהר צוואונדערט, וואם עס האט מיר ניט געשאדט. איך האב מיך קוים אויסגעדרעהט פון איהרע הענט און ארויסגעלאפען אין נאס.

דאדט איז צוגעקומען א מאן אוין מיך נעשריט אפטראנען א פעקעל צו זיינעם א פריינט. פאר'ן וועג האב איך נעקראנ־גען פופצעהן סענט, איך בין אוועק אין א סטאר אין פאר די נעלט נעקויפט אן אנדער קרוג.

מיין מאמע האט מיר מוהל געווען אן ענגומען מיין וואדט. אז איך זאל קיינמאל מעהר ניט נעהמען אהן דער מא־מע וויסען.

א ביס געטאן און זיך באלעקט: — אוי, עס איז גוט, א מחיה! זאג זשע מיר, ווי טייער?

ענטפערט דער בער:
— א פיקסעל, וואם שיסט, קרינט עס נאר אומזיסט.

נעהמט פיקסעל מיט זיין ביקסעל, שלעפט מיט זיין עק און נעהט אהין אוועק.

קריכט ער ארויף אויפ'ן פֿלויט און האט אויסגעשאפען אלע רעטיכער טויט.

נאר פלוצים איז א הונט ארויסגע־שפרונגען, וואם צו היטען האט מען איהם נעדונגען, און האט אויפ'ן קול זיך צו־בילט.

פיקסעל האט זיין הונגער נאך ניט געשטילט, אבער עס איז איהם באפאלען אזא שרעק, אז ער איז מיט אמאל אראפ־געשפרונגען און אוועק.

דער משפט

פון יצחק שפיזמאן
(ת"ת עץ חיים)

מענדעל איז געווען א שלעכטער נעל, האט ער אבער איננאנצען אויפגע־אינעל. ער האט ניט נעוואלט לערנען. הערט צו באזוכען דאם לערנען.

ער פלעגט זיך שפיעלען אין קלאם און שטערען אויך אנדערע צו לערנען.

דער לערער האט איהם עטליכע מאל נעשטראפט און נעמוסר'ט, און אויך נע־רופען און זיך דורכנערעדט מיט זיינע עלטערען, ווי אזוי צו מאכען מענדעלען, ער זאל וועלען לערנען. עס האט אלץ ניט נעהאלפען.

ער האט אפילו ניט געוואלט צוזאגען אז ער וועט זיך בעסערען.

אין דער צייט פון פּויזע אין לער־נען האט ער נעשפּילט אלע מיינדער און מען האט זיך נאר ניט נעקענט העלפען.

דאן האבען אלע קינדער פון קלאס נעמאכט א פארזאמלונג צו באקלאגען, וואם צו טאן מיט מענדלען. זיי האבען א פריינט, פאר'ן וועג האב איך נעקרא־גען פופצעהן סענט, איך בין אוועק אין א סטאר אין פאר די נעלט נעקויפט אן אנדער קרוג.

מיין מאמע האט מיר מוהל געווען אן ענגומען מיין וואדט. אז איך זאל קיינמאל מעהר ניט נעהמען אהן דער מא־מע וויסען.

וואס איך וויים פון ארץ ישראל

פון חיים סמיט
(אידיש שול, וועלאנד, אנט.)

לאנג, לאנג צוריק וועלן די אידן זיי־נען נעווען אין ארץ־ישראל, זיינען זיי נעווען פארמעט. אבער וועלן די רויסער נעווען פארמעט, אבער וועלן די אידן ארויסגעטרייבן פון ארץ ישראל, האבען זיי דאס לאנגר אינגאנצען חרוב נעמאכט.

יעצט האפען מיר, אז מיר וועלען זיך באלד אומקאהרען, מיר שיקען אווק א סך נעלט מען זאל דאס לאנד אויפ־בויען.

תל אביב איז איינע פון די שענסטע שטעדט אין ארץ ישראל. אין נעשיכטע האבען מיר נעלערענט, אז ישעיה הנביא האט נעזאגט, אז עס וועט קומען א צייט פון שלום אויבער דער נאנצער וועלט, און מיר גלויבען אז מיר וועלען טאקע זיך צוריקקאהרען צו אונזער לאנד.

ארטאדאקסישער ראבינאט באנריסט פלאן פון „וואשינגטאן וואלד" אין א"י

דער ארטאדאקסישער ראבינאט אין אמעריקע שטיצט ענטוזיאסטיש דעם פלאן פון אידישען נאציאנאל פאנד, וואס איז אננענומען נעווארען אויף א קאנפערענץ פון כלל טורע, ערציהער און רבנים לעצ־טע וואך, צו פלאנצען אין ארץ ישראל א גרויסען וואלד, וואס זאל טראגען דעם נאמען פון דשאנרדש וואשינגטאן לכבוד זיין 200־סטען נעבורטסטאג, וואס וועלט נעפיירט אויבער נאנץ אמעריקע.

הרב אלעזר סילווער, פרעזידענט פון דער אגודת הרבנים ד'ארצות הברית וקנדה, האט אין א טעלעגראמע פון סיני סינעטי, אהייא, נעלאזט וויסען נעלאמען רוסענבערג, פרעזידענט פון אידישען צ'יאנאל פאנד אין אמעריקע, אז דער אר־טאדאקסישער ראבינאט איז העכסט צו־פרידען מיט דעם. באשלוס און וועט זיך אריינווארפען אין דער ארבייט פון דער פארווירקלעכונג פון דעם פלאן. „מיר ווי־לען אויסדריקען אונזער שמחה אויבער דעם באשלוס צו פלאנצען א „וואשינגטאן וואלד", אין ארץ ישראל. מיר דריקען אויס אונזער נרייטקייט מיטצוארבייטען מיט אייך אין דער אונטערנעמונג צו עהרען דעם ערשטען פרעזידענט פון די פאראיינינטע שטאטען, וועלכער איז נע־וען דורכגעדרונגען מיט'ן גייסט פון רע־ליגיעזער פרייהיים, וואס איז דער ווינ־קעל־שטיין פון דער גרויסקייט פון אמע־ריקע". האט הרב סילווער ערקלערט אין זיין טעלעגראמע.

די איבערגעבענהייט־פון פארצייטיגע עלטערן צו דער ערציהונג פון זייערע קינדער

פון א. ו. מאלצעם

עלטערן פארבריינגען זייער לעבענס צייט און לעבען פון שוועכע מיה און אר־בייט, פאר דעם וויל פון זייערע קינדער. זיי וועלען לעבען, אדער מיט אנדערע וועלט־ליבע נוצען.

זעהר וועניג שטעלען זיך די פרא־גע, איז פון די קינדער, אדער אדער פאר־וואס אן פאר וועלכע טהאטען זענען די מעהרסטע קינדער אם מיינסטענס דאנק־באר זייערע עלטערען.

עלטערען פארגעסען אז עס איז פא־ראן אויף אונזער וועלט איבערצולעבען פאר די קינדער א סארט אונענדליכקייט, אזא־כסין אייבערגיקייט פון א פיעל גרעסע־רען וועלט ווי וועלכע עס איז רייכטום און פארמעגענס ניט. אזוי פאר די עלטע־רען פון פאר די קינדער זעלבסט. וואס לייבט א קינד אם מייסטענס צו נעדע־קען, אדער פאר וועלכע זאכען איז ער מעהר דאנקבאר?

מיר האבען קיינמאל ניט געהערט, אז א קינד זאל אויסדריקען דאנקבאר־קייט צו זיינע עלטערען אדער זאל זיין שטאלץ מיט דעם וואס זיין פאטער איז נעווען בעלט בייצוג און האט נעווינט צו ערווארבען רייכטום, זאנאר אין דער ציים וען דאס קינד לעבט אין לוקסוס און באר־נוצט זיך מיט דאס וואס זיינע עלטערען האבען אבער איהם איבערגעלאזט. מיר האבען אבער נעהערט וי קינדער, זאנאר וען עס איז זיי נעבליבען פון זייערע עלטערען אין ערבשאפט, אז זיי האבען נאך ניט נעוווסט וואס צו טאן מיט דעם רייכטום, זאנאן מיט אן אויסדרוק פון נרויס מיסדרידענהייט, אונ־זער פאטער איז נעווען צופיעל נוטהער־צייג, צופיעל פרייהייט צו נויסבאדערע־טינג, צופיעל ליבעראל. צופיעל נעלט אויסגעבראכט אויף דער ערציהונג אז־בילדונג פון זיינע קינדער — עס זאל פון איהם בלייבען רייכטום. א פאטער וואס לאזט איבער פאר זיינע קינדער מעהר ניט וי רייכטום, מוז זיך פארגעסען וועג רען פון דער וועלט, און וועלט זעלטען עראינערט זאנאר פון זיינע קינדער.

עס איז אן אונבאשטריטבארער פאקט, אז עלטערען וועלען ניט געהערט פון זייערע קינדער פאר'ן רייכטום וואס זיי לאזען פאר זיי איבער. עס איז א גע־וען פאר איבער, רייכטום נעהט איבער בירושה צו די יורשים. עס קען נאך מעג־ליך זיין אז די קינדער זאלען וואלטען אויף דער גלייכליבער צייט וען זיי וועל־לען באזיצען די רייכטומער און וועלען די קינדער שוין נישט נעברויכען. אבער אין דער צייט וען זיי לעבען, זאלען זיי אויך האבען דאס רעכט צו נעניסען פון זייערע רייכטומער.

אבער דאס איז נישט דאס איינציגע וואס קומט אין פראגע. אין קאפ רוישט. איהר קענט נישט אפשטעלען די ארבייט, אבער איהר קענט אפשטעלען דעם וויי־טאג — מאכען מאל, אפטירן וועט עס טאן צו יעדערר צייט. נעהמט צווישן אדער דריי טאג לעמט, א שלונג וואסער, און איהר זענט שוין באהוועט. עס איז נישטא קיין האלב וועג אין דער ווירקונג פון אפטירן. איהר וועט שטענדיג נעפי־נען פופלט הילף וען איהר נעהמט די טאבלעטס.

די טאבלעטס דארפען זיך נעפינען אין יעדען שאפ. אפיס, אין הויז. נרייט צו פארלייכטערען יעדען פלוצלינדיגען וויי־טאג, אדער פיין, פון א עגבויער־ערדען צאן ביז לאמבאגא. לוידט ניט אנגעשפיצטע נערוועז. אין קאפ רוישט. איהר קענט נישט אפשטעלען די ארבייט, אבער איהר קענט אפשטעלען דעם וויי־טאג — מאכען מאל, אפטירן וועט עס טאן צו יעדערר צייט. נעהמט צווישן אדער דריי טאבלעטס, א שלונג וואסער, און איהר זענט שוין באהוועט. עס איז נישטא קיין האלב וועג אין דער ווירקונג פון אפטירן. איהר וועט שטענדיג נעפינען אין זייערע טעשקעס. אויף יעדען פלוצלינדיגען וויי־טאג, אדער פיין, פון א עגבויער־ערדען צאן ביז לאמבאגא. לוידט ניט

DOMIN
טא דיסטריקט
בענקינג סערוויס,
איך באקוועמער.
פֿוט ביליגסטע
אמעריקאנער דאלא־
פּאזיטס אין אלע
טים, טאראנטא

20 יאהר קראנק געווען
דאן האט מרס. דיוק עגמדעקט קעללאגג'ס אל־ברען
מיט איהר אייגענעם ווילען האט זיך מרס. דיוק אווענקענדעם און אונז אנגעשטעלט פון אונזער טעניסיכן האוועז און זיך אפגענעבען צו דער שעפענער טהאריציע פון דערציהען אונזערע יונדער, וואלטען מיר דאך נע־קענט האבען צו האבען א סך א שוואנערע אידיישע יונגענס אויף דער ניט ים, און עס איז דאך קיינמאל ניט צו שפעט צו טראכטען, אביהראהיפט ווען עס האנדעלט זיך וועגען אייבערלאזען א נייסטיג ירושה.

Kellogg's ALL-BRAN

הפיל והנמלה

מאת אבא ריוזקין.

הפיל והנמלה היו שני חברים טובים. וילכו שניהם ביער לתור להם מקום לשבת בו. פגשו בדרכם תעלה צרה ועמוקה ובה מים. פסע הפיל ועבר את התעלה והנמלה לא יכלה לעבור.

הרגיש הפיל בהנמלה, שנאשארה מעבר לתעלה, פשט לה את חטמו ותעל עליו ותעבור את התעלה.

הלכו הלאה ובאו עד למקום קוצים ובדקנים. עברה הנמלה בניהם ולא נגעו בה לרעה, ואת בשר הפיל דקרו ופצעו ודם נזל מפצעיו.

לקחה הנמלה עפר והדביקה על פצעי הפיל. הדל זרם הדם וכעבור ימים אחדים נרפאו הפצעים.

ותנבר אהבתם עוד ויהיו לידידים נאמנים לעולם.

קדושה וצדקה

מאת צבי פארסאן

רבי יעקב בעל לאה חנבאית היה להבין את דרכיו. ואיננו מלינה על שלקח ממני את בעלי בדמי ימוי, אך לאה אני סופר ואיש חסיד. לפני גשתו אל מלאכתו במים יטבל, וכל מחשבה זרה ינרש שלא תטרידנו בבתבו על הקלף את חמלים הקדושות. ויכבדו אותו כל יודעיו ובחפץ לב קנו ממנו את ספרי התורה, התפילין והמזוזות שכתב.

אבל עוד יותר ממנו הכירו בעיר את אשתו לאה הנבאית.

ביתה לא היה גדול ובעלה אכלן לא היה. ותכבד בבקר את ביתה הקטן ותכין אוכל לבעלה וכל היום סבבה בחוצות העיר ועל בתי העניים והעשירים. מאלה לקחה ולאלה נתנה. זאת היתה עבודתה כל הימים.

ויהי היום ויחלה ר' יעקב והוא עודנו בעלום ימיו. לא יכלה לאה לעזב את החולה יחיד בבית ולא יכלה לצאת אל בתי העשירים לקחת מהם את צרכי העניים. וירעבו העניים, ויהי קר במעונותיהם, ויתגוללו ילדיהם ברפש החדרים הצרים, באין בנדים להם לצאת החוצה. ותעל שועת העניים אל אלהים.

וגם לאה הצטערה צער משנה על בעלה החולה ועל העניים הסובלים בלעדה, ותתפלל לאה אל אלהים:

—הרפא נא, אלהים, את בעלי, ואתפנה לשמש לעניי עמך, או שלח שלוח אחר במקומי שידאג להם.

עברו שבועות אחדים ואיש לא בא למלא את מקום לאה הנבאית בבתי העניים, וגם ר' יעקב לא נרפא, כי מת.

ותשאר לאה אלמנה.

התאבלה לאה אחרי מות בעלה, אולם קבל לא קבלה ולכפי אלהים לא טענה, היא הבינה שקץ בעלה נמהר, כדי שתוכל לצאת ולחזור שוב על הנצרכים לה. ותצא.

פעם אחת בא צדיק גדול לעיר, ויהרהו אליו רבים לשמוע תורה מפיו ולידונות מחכמתו. ויבואו אליו רבים לשפוך את לבם לפניו ולשאול עצה מפיו, כי ברוח אלהים ידבר. ותבוא גם לאה בין הבאים.

ותגש אל הצדיק ותאמר:

— יודעת אני שאין להרהר אחרי מדותיו של הקב"ה, ולא לי, יהודית פתיה, למחות בעוון שנגזר עלי, אך אדוני הצדיק, יען כי אתה איש חסיד ואלהים עמך, הנה אתה יודע את לבבי ואת מחשבותי, כי לא לקחתי את בעלי מביתו מפני שחפצתי בו ומזרזים איתו להתעלות עוד יותר. ויקנאו בו ויבואו בטרוניה לפני הקב"ה, ויצא דינו שיפסיק לכתוב. אך מכיון שראה הקב"ה שמחלתו מפריעה את מעשי הצדקה של אשתו, אספהו אליו. ועתה לכי והמשיכי את מעשיך, כי לכך נוצרת.

— יסלח לי הרבי הקדוש, — אמרה לאה אל הצדיק: ומדוע לא אסף אלהים גם אותי?

ויען לה הצדיק כמגלה לה סוד:

— רעתה עינם של מלאכי השרת גם במעשיך, אבל עין רעה אינה שולטת בעוסק צדקה באמונה.